

HET CONGRES DER ITALIAANSE MALACOLOGEN

De Società Malacologica Italiana is herleefd. Opgericht en weer ontbonden in de tweede helft van de vorige eeuw, is zij herboren in 1962 met, kan men wel zeggen, het Internationale Malacologencongres te Londen, als bakermat. De Società heeft statuten en wordt, krachtens deze, bestuurd door een elke twee jaar te benoemen secretaris, wiens beleid de goedkeuring van de ledenvergadering behoeft. De contributie bedraagt 3000 lire (ca f. 15.--) per jaar. Eind 1965 bedroeg het aantal leden 50, waarvan 8 in het buitenland. Van de Nederlanders zijn lid: Backhuys en ondergetekende. Elk lid ontvangt het jaarboek der vereniging, de "Lavori della Società Malacologica Italiana". Hiervan zijn tot nu toe de delen 1964 en 1965 verschenen. Het deel 1966 zal de teksten der op het jongste congres gehouden voordrachten bevatten.

De "Lavori" vormen een vernuftige oplossing van het probleem, waarvoor een kleine vereniging zich gesteld ziet, die zich financieel geen eigen tijdschrift kan veroorloven, maar toch een dergelijk orgaan nodig heeft om zijn wetenschappelijke standing te tonen. Door de zorg van een redactiecommissie worden de manuscripten der leden ondergebracht in enkele natuurhistorische tijdschriften en museumbulletins van ongeveer gelijk formaat. Van elk der bijdragen ontvangt de redactiecommissie een aantal overdrukken die, in een keurig bandje gebundeld, eens per jaar aan de leden worden toegezonden.

Van 17 tot 20 september 1966 hield de jonge S.M.I. haar eerste congres, en wel in het stadje Pallanza aan het Lago Maggiore. De organisatie ervan berustte bij de actieve secretaris, de Milanese advocaat Ferdinando Toffoletto, daarin bijgestaan

door zijn even toegewijde landgenoot Alberto Girod. Volgens de lijst waren 42 deelnemers ingeschreven, voor het merendeel uiteraard Italianen. In werkelijkheid was het aantal groter onder meer door enkele begeleidende ega's en door de onverwachte verschijning van een groep geïnteresseerde Leidse studenten die in de omgeving kampeerden. Dr. A. Zilch uit Frankfurt was erevoorzitter van het congres.

De ingeschreven deelnemers waren vrijwel allen ondergebracht in één hotel, Hotel Belvédère-Belevue. De organisatoren hadden voor de congressisten een zeer schappelijke prijs weten te conditioneren. De avondmaaltijden werden gezamenlijk genoten, waarna er nog lang werd nagetafeld. Het spreekt van zelf, dat dit het persoonlijke contact zeer ten goede kwam.

Het Instituto Idrobiologica Italiana verleende gastvrijheid voor de vergaderingen. Dit instituut is waardig gehuisvest in een grote villa met tuin aan het meer. Van uit de vergaderzaal heeft men er een wijds uitzicht over het water en de bergen. Er werden 21 voordrachten gehouden, verdeeld over twee en een halve dag, en onderbroken door een huishoudelijke vergadering (gedurende welke onder meer Butot en Neuteboom als nieuwe leden werden aangenomen). Het programma der voordrachten was zeer gevarieerd: systematiek (3 voordr.); morfologie (3); ecologie (4); zoogeografie (4); fossielen (2); phylogenie, physiologie, biochemie, radiobiologie, historie, elk 1 voordracht. Er waren twee voordrachten van Nederlanders, namelijk van Backhuys en ondergetekende, resp. over Campylaea en Pisidium.

De laatste avond in Pallanza vond een oergezellig afscheidsdiner plaats, en voor alle zekerheid de volgende dag nog een afscheidsdejeuner.

Op 19 september vertrok het gezelschap per bus naar de "Alpe Turati" even ten noorden van Como, ongeveer 50 km van Pallanza verwijderd. Het doel van deze excursie was een om zijn ammonieten bekende groeve, in de omgeving waarvan bovendien landmollusken verzameld konden worden. Overigverig waren Girod, Pezzoli en ondergetekende al bij het ochtendkrieken vertrokken om eerst het Biandronnemeer aan de andere kant van het Lago Maggiore te verkennen, en te proberen er levende exemplaren te verzamelen van Pisidium pseudosphaerium. Deze soort was hier in 1964 voor het eerst ten zuiden van de Alpen signaleerd. Het Biandronnemeer is een wat groot woord voor het dichte rietmoeras waarin wij ons voorzichtig een pad baanden. Alleen in het onbereikbare midden is nog wat open water overgebleven. Over de verende veenbodem, waar de anderhalve meter lange stok gemakkelijk doorheen boorde, kwamen wij, na vergeefse verzamel pogingen, bij een uitgeveend slootje. De molluskenfauna was er bijzonder arm. Na geduldig zeven en spoelen van de zwarte modder slaagden wij er toch in, een aantal levende dieren te verzamelen, waaronder een tiental Pisidium pseudosphaerium. Voldaan reden wij toen in ijltempo naar Como om de hoofdgroep in te halen. Dit lukte ons echter niet, waardoor wij ook de befaamde groeve niet hebben gezien. Ik vernam echter, dat de buit er teleurstellend was. Evenwel had het organisatiecomité ook hiermee rekening gehouden, want tijdens het afscheidsdejeuner kreeg iedere deelnemer een keurig in een plastic zakje verpakte ammoniet uit de bedoelde Boven-Lias groeve ten geschenke, en bovendien nog twee geïllustreerde, monografische publicaties van Pinna over de ongeveer 50 soorten Ammonieten die uit de Alpe Turati bekend zijn. Voor wie zijn exemplaar niet zelf wilde determineren, was de auteur bij de hand om welwillend namen uit te delen.

Het was die dag helaas mistig en regenachtig, en dat beïnvloedde stellig de vlotte uitvoering van het programma. In de grote gelagkamer van het boerderij-achtige "La Salute" in de beboste heuvels boven Como, was een lange tafel gereed gemaakt en werd een kostelijk maal geserveerd, rijkelijk gearoseerd met een lichte, vrolijke rode wijn. De stemming was levendig en hartelijk, en naar de laatste voordracht, die een beetje onwennig tussen twee gerechten viel, werd veeleer met hoffelijkheid dan met aandacht geluisterd. Toen de Leienaren in een aangrenzend vertrek een muziekmachine ontdekten en die op daverende dansmuziek instelden, viel het middagprogramma geruisloos in duigen. Het was zeker al vier uur, toen de Campylaea-excursie wegens tijdnood, en misschien ook "omdat de hersens er niet meer naar stonden", afgelast werd. Even later steeg het gezelschap in de bus om koers te zetten naar Milaan, waar de volgende dag nog een bezoek aan het natuurhistorisch museum gebracht zou worden.

Voor de deelnemers was het congres te Pallanza een verrijking hunner ervaring. De initiatiefnemer dr. Toffoletto, wiens organisatie voortreffelijk was, kan tevreden zijn.

J. Kuiper.